

Секція: Економіка

Прокопій Дар’я Андріївна

головний консультант/аспірантка

Національного інституту стратегічних досліджень

м. Київ, Україна

СТАНОВИЩЕ ЖІНОК НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення росії на територію України суттєво відобразилося на економіці нашої держави, а особливо на ринку праці. Адже, втрата людського потенціалу доволі відчутна в країні.

Не дивлячись на те, що економіка поступово намагається відновлюватися, проте таке явище як безробіття на жаль залишається на високому рівні.

В Державній службі зайнятості зазначають, що однією з основних проблем забезпечення потреби роботодавців у працівниках та працевлаштування безробітних є професійно кваліфікаційний дисбаланс та окремі відмінності між попитом та пропозицією робочої сили. При цьому, уже зараз за низкою професій є дефіцит кадрів, тобто – кількість вакансій у базі служби зайнятості суттєво перевищує чисельність зареєстрованих безробітних. Зокрема, ідеться про такі професії: лікар загальної практики, лікар-терапевт, електрик тощо. Також суттєво змінилася структура зареєстрованих безробітних за статтю. «Якщо до початку війни у структурі безробітних жінки становили 56%, то сьогодні частка жінок зросла до 71%. Тому виникають певні труднощі з укомплектуванням вакансій за професіями, які є традиційно затребуваними серед чоловіків», - повідомили у службі [1].

В Україні на 1 вересня зареєстрували 108,7 тисячі безробітних. Як передає Укрінформ, про це повідомляє Державна служба зайнятості. За даними ДСЗ, серед 108,7 тис. офіційно зареєстрованих безробітних 78,8 тис. (або 72%) становлять жінки, 29,9 тис. (28%) – чоловіки [2].

На сьогоднішній день, попри велику кількість жінок, які виїхали з-за кордон задля безпеки своїх близьких, а особливо дітей – значна частина, яка залишилася почали опановувати для себе нові сфери та професії на ринку праці. З початком всезагальної мобілізації чоловіків, багато сфер на ринку праці залишилися без працівників. Тому в сьогоднішніх реаліях, жінки не зважаючи на те, що займаються домашнім господарством, виховання дітей та доглядом за немічними родичами або людьми з інвалідністю намагаються заробляти на життя працюючи паралельно. І тому, жінки для того, щоб забезпечувати матеріально свої сім’ї починають освоювати «чоловічі» професії на ринку праці. Через, що держава має сприяти швидкій перекваліфікації жінок. Адже, персоналу на традиційно «чоловічих» напрямках вкрай не вистачає. Вкрай важливо на державному рівні збільшувати квоту на держзамовленням саме на робітничі професії.

Значний рівень безробіття серед жінок в умовах воєнного стану, швидше за все, й надалі змушуватиме їх шукати неформальну зайнятість без офіційного оформлення трудових відносин, гідної заробітної плати та за відсутності соціальної захищеності. Очікується, що бідність та залежність від соціальних виплат, особливо серед зростаючого числа домогосподарств, очолюваних жінками, збільшуватимуться.

Так, згідно результатів соціологічних досліджень у рамках проекту «Біженці з України: наміри повернутися, вплив на українську економіку та рекомендації щодо державної політики» видно, що жінки більшою мірою змогли пристосуватися та навіть влаштуватися на роботу.

Станом на травень 2023 року в усіх країнах збільшився відсоток біженців, які влаштувалися на роботу в даній країні на повний робочий день.

В Польщі цей відсоток зріс з 30% до 42%, у Німеччині – з 8% до 15%, а загалом цей відсоток зріс з 20 до 25%. Частка тих, хто працює, але неповний робочий день, дещо знизилась і коливається від 4% в Німеччині до 10% в інших країнах. Разом з тим, частка тих, хто шукає роботу, теж знизилась, але теж незначуще: в усіх країнах близько п’ятої частини від усіх дорослих біженців продовжують шукати роботу. Близько 10% українських біженців продовжують працювати дистанційно на українську компанію [3].

Отже, ситуація посилює тенденцію, що жінки шукатимуть можливості роботи та життя за кордоном. А це, своєю чергою, призведе до подальших утрат людського капіталу. І тому, державі необхідно в майбутньому плані відновлення економіки приділити особливу увагу щодо працевлаштування жінок на ринку праці.

Література

1. Кого найчастіше шукають роботодавці - відповідь Держзайнятості. *Офіційний сайт Державної служби зайнятості*. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/kogo-naychastishe-shukayut-robotodavci-vidpovid-derzhzaynyatosti> (дата звернення: 16.09.2023)
2. В Україні на 1 вересня зареєстрували 108,7 тисячі безробітних. *УКРІНФОРМ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3761625-v-ukraini-na-1-veresna-zareestruvali-1087-tisaci-bezrobitnih.html> (дата звернення: 16.09.2023)
3. Біженці з України: хто вони, скільки їх та як їх повернути? *Дослідницька агенція Info Sapiens*. URL: <https://www.sapiens.com.ua/ua/publication-single-page?id=280> (дата звернення: 15.09.2023)